

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО. МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО

УДК 342.7:004.08

Чалчинський Владислав Іванович,
аспірант Інституту держави і права
імені В.М. Корецького Національної академії наук України
м. Київ, Україна

РОЛЬ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА У ЗАХИСТІ ПРАВ ЛЮДИНИ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

У статті розкривається роль громадянського суспільства у захисті прав людини в умовах цифровізації. Зазначається, що цифрова трансформація здійснює безпосередній вплив на реалізацію фундаментальних прав громадянина як учасника глобального інформаційного та цифрового простору. Доводиться, що права людини потребують нового рівня захисту, зокрема, у зв'язку з численними проблемами у сфері практики застосування інформаційних технологій.

Ключові слова: цифрові технології, права людини, цифрова трансформація, громадянське суспільство, цифровий простір.

Використання у сучасному суспільстві новітніх цифрових технологій породило такі процеси, як цифрова трансформація суспільних відносин, яка виражається в застосуванні зазначених технологій у різноманітних сферах діяльності людини. Зауважимо, що цифрова революція як фактор динамічного розвитку привела до створення цифрової економіки, формування засад цифрового права, нової конфігурації соціальних відносин на базі використання мережі Інтернет, соціальних мереж, інших інформаційно-комунікаційних технологій. Сучасні цифрові технології формують новий спосіб виробництва, створюють передумови для переходу до нової формації, до цифровізації суспільних відносин і самого права, що регулює ці відносини. Цифрова трансформація здійснює безпосередній вплив на реалізацію фундаментальних прав людини, сприяє появі нових прав людини і громадянина як учасника глобального інформаційного та цифрового простору [1].

Різнманітну проблематику теми цифровізації достатньо активно вивчають українські науковці: Бондарчук Н., Братасюк О., Воронкова В., Касперович О., Квітка С., Корсун В., Марущак А., Ментух Н., Панькова О., Ткачук Н., Хаустова М. та ін. Також над її розробкою працювали такі дослідники, як Е. Брінгольфссон, Е. Макафі, К. Келлі, Д. Роуз, К. Шваб, К. Робінсон, М. Фезерстоун, Ю. Н. Харарі, Ендрю Макафі та інші. У своїх працях вони висловлювали погляди та міркування про права людини в епоху цифровізації. Однак питання щодо ролі громадянського суспільства у захисті прав людини в умовах цифровізації розкрито недостатньо і потребує нашої уваги.

© Chalchynskiy Vladyslav, 2023

DOI (Article): [https://doi.org/10.36486/np.2023.4\(62\).2](https://doi.org/10.36486/np.2023.4(62).2)

Issue 4(62) 2023

<https://naukaipravoohorona.com/>

Отже, мета нашого дослідження – розкрити роль громадянського суспільства у захисті прав людини в умовах цифровізації. Слід нагадати, що громадянське суспільство – це суспільство, в основі якого лежить розгалужена мережа незалежних від держави інституцій, об'єднань та організацій, створених самими громадянами для виявлення й здійснення різних громадських ініціатив, задоволення своїх суспільних потреб та обстоювання колективних інтересів [2]. Воно містить у собі сім'ю і приватну сферу. Елементами громадянського суспільства є різні об'єднання (професійні, творчі, спортивні, конфесійні тощо), що охоплюють всі сфери суспільного життя. Тобто громадянське суспільство – це середовище стабільного функціонування людини у всіх його проявах, яке ґрунтується на відчутті свободи дій, це цілісна суспільна система, організований загал [2].

Основним показником дієвості громадянського суспільства є гарантоване ним забезпечення прав і свобод людини, які визнані як загальнолюдська цінність. Під функціями громадянського суспільства розуміють основні напрями діяльності інститутів громадянського суспільства та їх вплив на суспільне життя. Інститути громадянського суспільства: по-перше, є засобом самовираження індивідів, їх самоорганізації та самостійної реалізації ними власних інтересів, розв'язують самотужки або на рівні місцевого самоврядування значну частину суспільно-важливих питань, полегшуючи виконання державою її функцій; по-друге, виступають гарантом непорушності особистих прав громадян, дають їм упевненість у своїх силах, слугують опорою в їх можливому протистоянні з державою, формують „соціальний капітал”, здатний до кооперації та ефективних солідарних дій; по-третє, систематизують, впорядковують, надають урегульованості протестам і вимогам людей, які в іншому випадку могли б мати руйнівний характер, і в такий спосіб створюють сприятливі умови для функціонування демократичної влади; по-четверте, виконують функцію захисту інтересів певної групи в її протистоянні з іншими групами інтересів, завдяки чому кожна група отримує шанс бути почутою владою [2].

Повномасштабне вторгнення росії в Україну піддало ризику реформаційні процеси, серед яких опинилась і реформа місцевого самоврядування. Проте, попри складні умови дефіциту бюджету, зміщення фокусів уваги та нестачі кадрів, громади продовжують запускати процеси цифровізації на місцях. Дотримання громадами пріоритету на побудову цифрової держави стало важливим фактором забезпечення стійкості під час війни як на місцевому, так і на державному рівнях, а також допоможе теперішнім і майбутнім лідерам цифрової трансформації сформувавши концепції і запустити диджитал-проекти, засновані на поточних потребах мешканців та органів влади громад, для чого передбачається використання вже наявних технологій та розробка нових рішень задля посилення стійкості, оптимізації цифрових процесів і впровадження інновацій, які сприятимуть відновленню і відбудові країни [3].

Цифрова трансформація є об'єктивним процесом, що зумовлює зміни в суспільному житті, які пов'язані, зокрема, із діджиталізацією, яка має забезпечувати кожній людині рівний доступ до інформації, знань та послуг, що надаються на основі інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій [1].

З метою удосконалення правового регулювання процесів цифрової трансформації

ції останнім часом на законодавчому рівні прийнято низку нормативно-правових актів, які стосуються новітніх прав людини. Серед них: Закон України “Про електронні комунікації” від 16 грудня 2020 р. № 1089-IX [4], Стратегія цифрової трансформації соціальної сфери, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2020 р. № 1353-р [5], Концепція розвитку цифрових компетентностей, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 р. № 167-р [6], Положення про Єдиний державний вебпортал електронних послуг, схвалене постановою Кабінету Міністрів України від 4 грудня 2019 р. № 1137 [7], Положення про Єдиний державний вебпортал цифрової освіти “Дія. Цифрова освіта”, схвалене постановою Кабінету Міністрів України від 10 березня 2021 р. № 184 [8], Національна стратегія у сфері прав людини, затверджена Указом Президента України від 24 березня 2021 р. № 119/2021 [9], Національна стратегія із створення безбар’єрного простору в Україні на період до 2030 р., схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 р. № 366-р [10] тощо. Зокрема затвердження Національної стратегії у сфері прав людини зумовлено необхідністю вдосконалення діяльності держави щодо забезпечення прав людини та розв’язання проблем у сфері забезпечення прав людини в умовах нових викликів, що постали перед суспільством.

Покоління прав людини еволюціонують разом з розвитком цифрових технологій. Сфера дії наявних раніше прав розширюється, з’являються нові права (зокрема, право на доступ до мережі Інтернет). Процес цифровізації незворотний і на сьогодні існує значний масив прогалин в законодавстві, які необхідно врегулювати.

Цифровізація (з англ. digitalization) – це впровадження цифрових технологій в усі сфери життя: від взаємодії між людьми до промислових виробництв, від предметів побуту до дитячих іграшок, одягу тощо. Тобто цифровізація – це одна з визначальних тенденцій розвитку людської цивілізації, яка формує більш інклюзивне суспільство та кращі механізми управління, розширює доступ до охорони здоров’я, освіти та банківської справи, підвищує якість та охоплення державних послуг, розширює спосіб співпраці людей, а також дає змогу скористатися більшим розмаїттям товарів за нижчими цінами [11]. Звідси **цифрове суспільство** – це суспільство, яке інтенсивно та продуктивно використовує цифрові технології для власних потреб (самореалізація, робота, відпочинок, навчання, дозвілля кожного), а також для досягнення та реалізації спільних економічних, суспільних та громадських цілей). А **цифрова свобода людини** – це можливість праці, тобто участі у виробничих, комунікаційних, організаційних процесах із будь-якого місця світу, за наявності відповідних цифрових засобів, технологій та доступу до цифрових інфраструктур [11].

Нині цифровізація регіонів – це один із головних складників трансформації України. Міністерство цифрової трансформації зазначає, що сьогодні перед нами стоїть мета – побудувати найзручнішу цифрову державу у світі. Проте реалізація цього неможлива без громадян, які активно залучені в процеси трансформації та готові впроваджувати ініціативи Мінцифри на місцях. Вже вдалося реалізувати понад 200 унікальних проєктів. Усі вони – це результат наполегливої роботи кожного з цифрових лідерів на місцях [3].

Відповідно до статті 3 Конституції України, права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед люди-

© Chalchynskiyi Vladyslav, 2023

ною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави [12]. Активне використання цифрових та інформаційних технологій у житті людини зумовило розвиток таких категорій, як цифрові та інформаційні права людини, а також діджиталізація суспільства. Цифрове та інформаційне середовища – абсолютно нові світи, де всі суспільні відносини з реальності переносяться у віртуальність. В умовах сучасності важко уявити людину, яка не володіє елементарними навичками користування мережею Інтернет. Водночас повномасштабне вторгнення російської федерації 24 лютого 2022 року супроводжується як знищенням інфраструктури міст, так і масовим порушенням низки прав людини і громадянина, у тому числі й цифрових та інформаційних прав.

Політика цифровізації є дієвим механізмом взаємодії інститутів громадянського суспільства та органів публічної влади. Аналізуючи наявну інформацію, можна виокремити такі напрями розвитку цифрових технологій в умовах війни в Україні: 1) продовжується реалізація програми «Держава в смартфоні»; 2) протистояння агресору у кіберпросторі; 3) сприяння розвитку ІТ-сектора, який виконує контракти, експортує власні послуги, забезпечує валютні надходження, також підтримує українську економіку [1]; 4) організація та налагодження ефективної взаємодії між органами публічної влади, жителями, українськими військовими, інститутами громадянського суспільства, бізнесом для прийняття дієвих управлінських рішень в умовах війни, які будуть сприяти відновленню сфер розвитку суспільства [13].

З кожним роком діджиталізація в Україні набирає обертів. Електронні послуги впроваджують не тільки на загальнодержавному рівні, але й на місцях. Свого часу пандемія Covid-19 довела важливість та потрібність цифрових технологій для добробуту населення та розвитку економік.

Сьогодні серед рушіїв цифровізації є швейцарсько-українська Програма «Електронне урядування задля підзвітності влади та участі громади» (EGAP). Програма продовжує працювати над створенням і розвитком цифрових сервісів. Серед них – платформа електронної демократії EDEM.14 Її створили, щоб покращити комунікацію мешканців громад і місцевої влади для розв'язання актуальних питань.

Платформа об'єднує найбільш затребувані інструменти е-демократії – «Місцеві петиції», «Відкриту громаду», «Консультації з громадськістю», «Громадський бюджет» і «Шкільний громадський бюджет» [14].

Так, у місті Первомайський на Харківщині завдяки електронним консультаціям на платформі EDEM вдалося, зокрема, обрати склад молодіжної ради і визначити варіанти для нової назви міста. А в Новій Водолазі місцеві мешканці, скориставшись інструментами платформи EDEM, змогли затвердити громадський та шкільний бюджети [14].

Ще один сервіс від Програми EGAP – це платформа «СВОЇ». Вона дозволяє громаді налаштувати власний сайт, чат-бот, організувати попередній запис до ЦНАП та впровадити там електронну чергу [14].

Обидві платформи взаємно інтегровані, на сайті мешканці громади можуть переглядати інформацію про петиції, консультації з громадськістю та проекти громадського бюджету. А через чат-бот у Viber і Telegram – голосувати в опитуваннях, записуватися до е-черги, підтримувати проекти громадського бюджету тощо.

Слід сказати ще про один сервіс від Програми EGAP – це платформа «СВОЇ». Вона дозволяє громаді налаштувати власний сайт, чат-бот, організувати попередній запис до ЦНАП та впровадити там електронну чергу.

Нині обидві платформи можуть використовувати всі громади України, а не тільки пілотні в межах Програми. До EDEM підключилися вже 500 органів місцевого самоврядування, до «Своїх» – 420 громад [14].

Загалом результати цієї роботи можуть брати і використовувати всі громади.

Своїми проєктами Програма EGAP намагається створити в кожній громаді історії успіху, які впливатимуть не тільки на її розвиток, а й мотивуватимуть інші громади брати приклад із сусідів [14].

Результати цифровізації вимагають осмислення та адекватного формулювання правового механізму регулювання, реалізації та захисту вже існуючих та тих, які тільки на початку формування, прав людини з метою сталого соціально-економічного розвитку, забезпечення реалізації конституційних прав і свобод людини і громадянина.

Аналізуючи наукову літературу, а також пілотні проєкти, пов'язані з цифровізацією, можна зробити висновки: більшість дослідників вважають, що інститути громадянського суспільства в умовах цифрової трансформації, по-перше, вирішують актуальні соціальні проблеми, поліпшують якість життя сучасної людини в громаді; по-друге, захищають інтереси соціально незахищених верств населення; по-третє, надають людям можливість об'єднуватися з однодумцями заради вирішення певних життєво важливих завдань, творчих проєктів, проблемних питань, що, в свою чергу, допомагає у прийнятті ефективних публічно-правових рішень тощо. Крім того, ефективне використання інформаційно-комунікаційних, цифрових і мережевих технологій в умовах війни дозволили розвинути механізми соціального замовлення і таким чином налагодити взаємодію волонтерів із місцевою владою.

Таким чином, сучасний світ, трансформуючись в умовах цифровізації, орієнтується, передусім, на цифрові технології, які, по-перше, впливають на систему життєдіяльності соціокультурної, соціальної, духовної сфер, а також формують свідомість сучасної людини, впливають на її громадську активність, самовираження, відповідальність за майбутній розвиток країни. Цифровізація як механізм взаємодії інститутів громадянського суспільства та органів публічної влади сприяє протидії збройній агресії, допомагає зрозуміти потреби громадського сектору, відновити економіку, культуру, сприяє ефективній взаємодії між органами публічної влади, жителями, громадами, бізнесом для прийняття ефективних управлінських рішень в умовах воєнного стану [13].

Підводячи підсумки, необхідно зазначити, що інформаційно-технологічні процеси є невід'ємною частиною сучасного світу, вони значною мірою визначають подальший економічний та суспільний розвиток людства, цифровізація здійснює серйозний вплив на фундаментальні права людини та їх правове регулювання. Отже, сьогодні права людини потребують нового рівня захисту, зокрема, у зв'язку з численними проблемами у сфері практики застосування інформаційних технологій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Денисенко К.В., Борко І.С., Косов О.М. Реалізація цифрових та інформаційних прав людини в умовах воєнного стану. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2023. Серія ПРАВО. Вип. 77. Ч. 1. С. 90–94.
2. Громадянське суспільство. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%93%D1%80%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D0%B4%D1%8F%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B5_%D1%81%D1%83%D1%81%D0%BF%D1%96%D0%BB%D1%8C%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE (дата звернення: 11.10.2023).
3. Цифровізуємо громади: фінал програми «Акселератор цифрової стійкості “Громада 4.0”». URL: <https://thedigital.gov.ua/news/tsifrovizujemo-gromadi-final-programi-akselerator-tsifrovoi-stiykosti-gromada-40> (дата звернення: 11.10.2023).
4. Про електронні комунікації: Закон України від 16 грудня 2020 р. № 1089-IX. URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/491931___763632 (дата звернення: 11.10.2023).
5. Стратегія цифрової трансформації соціальної сфери, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2020 р. № 1353-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1353-2020-%D1%80#Text> (дата звернення: 11.10.2023).
6. Концепція розвитку цифрових компетентностей, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 р. № 167-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2021-%D1%80#Text> (дата звернення: 11.10.2023).
7. Положення про Єдиний державний вебпортал електронних послуг, схвалене постановою Кабінету Міністрів України від 4 грудня 2019 р. № 1137. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1137-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 11.10.2023).
8. Положення про Єдиний державний вебпортал цифрової освіти “Дія. Цифрова освіта”, схвалене постановою Кабінету Міністрів України від 10 березня 2021 р. № 184. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/184-2021-%D0%BF#Text> (дата звернення: 11.10.2023).
9. Національна стратегія у сфері прав людини, затверджена Указом Президента України від 24 березня 2021 р. № 119/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/119/2021#Text> (дата звернення: 11.10.2023).
10. Національна стратегія із створення безбар’єрного простору в Україні на період до 2030 р., схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 р. № 366-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/366-2021-%D1%80#Text> (дата звернення: 11.10.2023).
11. Цифровізація. Термінологія. Публічна бібліотека територіальної громади. URL: <https://oth.nlu.org.ua/?p=9134> 12. (дата звернення: 11.10.2023).
12. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 03.03.2023).
13. Сидоренко С. Цифровізація як дієвий механізм взаємодії інститутів громадянського суспільства та органів публічної влади. Буковинський вісник. URL: <http://buk-visnyk.cv.ua/naukova-dumka/2649/> (дата звернення: 11.10.2023).
14. Програма (EGAP). URL: <https://egap.in.ua/> (дата звернення: 11.10.2023).

REFERENCES

1. Denysenko, K. V., Borko, I. S. and Kosov, O. M. (2023). Realizatsiia tsyfrovyykh ta informatsiinykh prav liudyny v umovakh voiennoho stanu. “Implementation of digital and informational human rights under martial law”. Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. Series PRAVO. Iss. 77. Part 1. P. 90–94 [in Ukrainian].
2. Hromadianske suspilstvo. “Civil society”. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%93%D1%80%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D0%B4%D1%8F%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D1%81%D1%83%D1%81%D0%BF%D1%96%D0%BB%D1%8C%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE>

© Chalchynskyi Vladyslav, 2023

DOI (Article): [https://doi.org/10.36486/np.2023.4\(62\).2](https://doi.org/10.36486/np.2023.4(62).2)

Issue 4(62) 2023

<https://naukaipravookhorona.com/>

0%B5_%D1%81%D1%83%D1%81%D0%BF%D1%96%D0%BB%D1%8C%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE. (Date of Application: 11.10.2023) [in Ukrainian].

3. Tsyfrovizuiemo hromady: final prohramy «Akselerator tsyfrovoyi stiikosti “Hromada 4.0”». “Digitizing communities: the final of the ‘Community 4.0 Digital Sustainability Accelerator’ program”. URL: <https://thedigital.gov.ua/news/tsifrovizuemo-gromadi-final-programi-akselerator-tsyfrovoyi-stiikosti-gromada-40>. (Date of Application: 11.10.2023) [in Ukrainian].

4. Pro elektronni komunikatsii. “On electronic communications”: Law of Ukraine dated December 16, 2020 No. 1089-IX. URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/491931__763632. (Date of Application: 11.10.2023) [in Ukrainian].

5. Stratehiia tsyfrovoyi transformatsii sotsialnoi sfery, skhvalena rozporiadzhenniam Kabinetu Ministriv Ukrainy. “The strategy of digital transformation of the social sphere”, approved by the order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated October 28, 2020 No. 1353. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1353-2020-%D1%80#Text>. (Date of Application: 11.10.2023) [in Ukrainian].

6. Kontseptsiiia rozvytku tsyfrovyykh kompetentnosti. “The concept of the development of digital competences”, approved by the order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated March 3, 2021 No. 167. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2021-%D1%80#Text>. (Date of Application: 11.10.2023) [in Ukrainian].

7. Polozhennia pro Yedynyi derzhavnyi vebportal elektronnykh posluh. “Provisions on the Unified State Web Portal of Electronic Services”, approved by Resolution No. 1137 of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated December 4, 2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1137-2019-%D0%BF#Text> (Date of Application: 11.10.2023) [in Ukrainian].

8. Polozhennia pro Yedynyi derzhavnyi vebportal tsyfrovoyi osvity «Diia. Tsyfrova osvita». “Regulations on the Unified State Web Portal of Digital Education ‘Action. Digital education’”, approved by the resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated March 10, 2021 No. 184. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/184-2021-%D0%BF#Text> (Date of Application: 11.10.2023) [in Ukrainian].

9. Natsionalna stratehiia u sferi prav liudyny. “National strategy in the field of human rights”, approved by the Decree of the President of Ukraine dated March 24, 2021 No. 119/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/119/2021#Text>. (Date of Application: 11.10.2023) [in Ukrainian].

10. Natsionalna stratehiia iz stvorennia bezbariernoho prostoru v Ukraini na period do 2030 r. “The National strategy for creating a barrier-free space in Ukraine for the period until 2030”, approved by the order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated April 14, 2021 No. 366. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/366-2021-%D1%80#Text>. (Date of Application: 11.10.2023) [in Ukrainian].

11. Tsyfrovizatsiia. “Digitization. Terminology”. Public library of the territorial community. URL: <https://oth.nlu.org.ua/?p=913412>. (Date of Application: 11.10.2023) [in Ukrainian].

12. Konstytutsiia Ukrainy. “Constitution of Ukraine” dated June 28, 1996 No. 254k/96-BP. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>. (Date of Application: 03.03.2023) [in Ukrainian].

13. *Sydorenko, S.* Tsyfrovizatsiia yak diievyi mekhanizm vzaiemodii instytutiv hromadianskoho suspilstva ta orhaniv publichnoi vlady. “Digitization as an effective mechanism of interaction between civil society institutions and public authorities”. Bukovynskyi Herald. URL: <http://buk-visnyk.cv.ua/naukova-dumka/2649/>. (Date of Application: 11.10.2023) [in Ukrainian].

14. Prohrama (EGAP). “(EGAP) Program”. URL: <https://egap.in.ua/>. (Date of Application: 11.10.2023) [in Ukrainian].

Chalchynskyi Vladyslav,
graduate student of the V.M. Koretsky Institute of State and Law of the
National Academy of Sciences of Ukraine,
Kyiv, Ukraine

THE ROLE OF CIVIL SOCIETY IN PROTECTING HUMAN RIGHTS IN THE CONTEXT OF DIGITALIZATION

The article highlights the role of civil society in protecting human rights in the context of digitalization. It demonstrates that digital transformation has a direct impact on the realization of fundamental rights of a citizen as a participant in the global information and digital space.

It is noted that Russia's full-scale invasion of Ukraine has jeopardized reform processes, including local government reform. However, despite the difficult conditions of budget deficits, shifting priorities, and staff shortages, municipalities continue to launch local digitization processes. Communities' prioritization of building a digital state has become an important factor in ensuring resilience during the war, both at the local and national levels. This will help current and future leaders of digital transformation to formulate concepts and launch digital projects based on the current needs of residents and community authorities, which involves the use of existing technologies and the development of new solutions to strengthen resilience, optimize digital processes, and introduce innovations that will contribute to the country's restoration and reconstruction.

Digital transformation is a process that objectively brings about changes in social life. It involves digitalization, which provides equal access to information, knowledge, and services through information, communication, and digital technologies. The National Human Rights Strategy was approved to enhance the State's efforts in ensuring human rights and addressing challenges in this area.

Generations of human rights are evolving with the development of digital technologies. Existing rights are expanding, and new rights, such as the right to access the Internet, are emerging. However, there are significant gaps in legislation that need to be addressed due to the irreversible process of digitalization.

The author concludes that human rights need a new level of protection, in particular due to the numerous problems in the practice of information technology.

Keywords: digital technologies, human rights, digital transformation, civil society, digital space.

Отримано 24.11.2023